

सावित्र्युपनिषद्

सावित्र्युपनिषद्वेद्यचित्सावित्रपदोज्ज्वलम् ।
प्रतियोगिविनिर्मुक्तं रामचन्द्रपदं भजे ॥ १ ॥
सावित्र्यात्ना पाशुपतं परं ब्रह्मावधूतकम् ।
त्रिपुरातपनं देवी त्रीपुरा कठभावना ॥ २ ॥

ॐ आप्यायन्तु ममाक्षन्गानि वाक्प्राणश्चक्षुः श्रोत्रमथो
बलमिन्द्रियाणि च । सर्वाणि सर्वं ब्रह्मोपनिषदं माहं
ब्रह्म निराकुर्यां मा मा ब्रह्म निराकरोदनिराकरणम-
स्त्वनिराकरणं मेऽस्तु । तदात्मनि निरते य उपनिषत्सु
धर्मास्ते मयि सन्तु ते मयि सन्तु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

हरिः ॐ ॥

कः सविता क सावित्री अग्निरेव सविता पृथिवी सावित्री स
यत्राग्निस्तत्पृथिवी यत्र वै पृथिवी तत्राग्निस्ते द्वे योनी तदेकं
मिथुनम् ॥ १ ॥

कः सविता का सवित्री वरुण एव सवितापः सावित्री स यत्र
वरुणस्तदापो यत्र वा आपस्तद्वरुणस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम्
॥ २ ॥

कः सविता क सावित्री वायुरेव सविताकाशः सावित्री स यत्र
वायुस्तदाकाशो यत्र वा आकाशस्तद्वायुस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम्
॥ ३ ॥

कः सविता का सावित्री यज्ञ एव सविता छन्दांसि सावित्री स
यत्र यज्ञस्तत्र छन्दांसि यत्र वा छन्दांसि स यज्ञस्ते द्वे योनिस्तदेकं
मिथुनम् ॥ ४ ॥

कः सविता का सावित्री स्तनयित्रुरेव सविता विद्युत्सावित्री स
यत्र स्तनयित्रुस्तद्विद्युत् यत्र वा विद्युत्तत्र स्तनयित्रुस्ते द्वे योनिस्
तदेकं मिथुनम् ॥ ५ ॥

कः सविता का सावित्री आदित्य एव सविता द्यौः सावित्री स
यत्रादित्यस्तद्द्यौर्यत्र वा द्यौस्तदादित्यस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम्
॥ ६ ॥

कः सविता का सावित्री चन्द्र एव सविता नक्षत्राणि सावित्री स
यत्र चन्द्रस्तन्नक्षत्राणि यत्र वा नक्षत्राणे स चन्द्रमास्ते द्वे योनिस्
तदेकं मिथुनम् ॥ ७ ॥

कः सविता का सावित्री मन एव सविता वाक् सावित्री स यत्र
मनस्तद्वाक् यत्र वा वाक् तन्मनस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् ॥
८ ॥

कः सविता का सावित्री पुरुष एव सविता स्त्री सावित्री स यत्र
पुरुषस्तस्त्री यत्र वा स्त्री स पुरुषस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम्
॥ ९ ॥

तस्या एव प्रथमः पादो भूस्तत्सवितुर्वरेण्यमित्यग्निर्वै वरेण्यमापो
वरेण्यं चन्द्रमा वरेण्यम् । तस्या एव द्वितीयः पादो भर्गमयोऽपि
भुव्य भर्गो देवस्य धीमहीत्यग्निर्वै भर्ग आदित्यो वै भर्गश्चन्द्रमा वै
भर्गः । तस्या एष तृतीयः पादः स्वर्धियो यो नः प्रचोदयादिति
स्त्री चैव पुरुषश्च प्रजनयतो यो वा एतां सावित्रीमेवं वेद स
पुनर्मृत्युं जयति बलातिबलयोर्विराट् पुरुषः । गायत्री छन्दः ।
गायत्री देवता । अकारोकारमकारा वीजाद्याः । क्षुधादिनिरसने

विनियोगः । कामित्यादिषडक्षन्गान्यासः । द्यानम् । अमृतकरतलाद्रौ
सर्वसंजीवनाद्वावघहरणसुदक्षौ वेदसारे मयूखे । प्रणवमयविकारौ
भास्कराकारदेहौ सततमनूभवेअं तौ बलातिबलान्तौ ॥

ॐ ह्रीं बले महादेवि ह्रीं महाबले क्लीं चतुर्विधपुरुषार्थसिद्धिप्रदे
तत्सवितुर्वरदात्मिके ह्रीं बरेण्यं भर्गो देवस्य वरदात्मिके अतिबले
सर्वदयामूर्ते बले सर्वक्षुद्भ्रमोपनाशिनि धीमहि धियो यो नो
जाते प्रचुर्यः या प्रचोदयादात्मिके प्रणवशिरस्कात्मिके हुं फट् स
वाहा । एवं विद्वान् कृतकृत्यो भवति सावित्र्या एव सलोकतां
जयतीत्युपनिषत् ॥

ॐ आप्यायन्तु ममाक्षन्गानि वाक्प्राणश्चक्षुः श्रोत्रमथो
बलमिन्द्रियाणि च । सर्वाणि सर्वं ब्रह्मोपनिषदं माहं
ब्रह्म निराकुर्यां मा मा ब्रह्म निराकरोदनिराकरणम-
स्त्वनिराकरणं मेऽस्तु । तदात्मनि निरते य उपनिषत्सु
धर्मास्ते मयि सन्तु ते मयि सन्तु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

हरिः ॐ तत्सत् ॥

इति सावित्र्युपनिषत्समाप्ता ॥

Sāvitṛī Upaniṣad

transliterated by: Anshuman Pandey <apandey@u.washington.edu>

31 December 1996